

HÉTFŐI ÚJSÁG

Galgóc és Vidéke

Előfizetési árak: 1 évre 10 kor., 1/2 évre
5 kor., 1/4 évre 2 kor. 50. — Néptanítóknak
félárért. — Hivatalnoknak 1/4 évre 2 kor

Megjelenik minden hétfőn

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Galgócon
Ferencz Józseftér és kispiazz sarok.
Nyomatott a laptulajdonos nyomdájában.

Ismerjük meg önmagunkat!

Irta Berzeviczy Albert. *)

Tudományos életünknek első és főfeladata a külfölddel, az egész tudományos világgal szemben hazánk és nemzetünk tudományos megismertetése. A föld és nép, a természet és az ember alkotásai s viszonyai ezen a földön, a múlt és a jelen, az anyagi és a szellemi erők, mind tudományos megismerés és megismertetés tárgyai voltak eddig is és maradnak mindig, s ha a tudományos érdeklődés és a gyakorlati feladatok igényeinek meg akarunk teljesen felelni, még ropant sok a teendő minden téren.

A társadalom érdeklődése és áldozatkészsége csak lassan és nehezen volt e feladatok iránt felkeltető. Altalánosságban azt lehet mondani, hogy művelt osztályunk is hazánkat még kevésbé ismeri, sokkal szívesebben járjuk a külföld taposott utjait s igyekszünk szemléletből megismerni azt, amiről annyit olvastunk, mintsem hogy saját hazánkban tennék fölfedező utakat. Gyakran tapasztaljuk, hogy művelt honfitársaink a hozzájuk legközelebb eső természeti, történeti vagy művészeti nevezetességeket figyelmen kívül hagyják. Néhány évtized óta sikerült főképp iskoláink után, valamint a társulati tevékenységgel az ismeretterjesztés terén, továbbá a vidéki múzeumok fejlesztésével s bizonyos tekintetben a turistaság föllendülésével is haladást érünk el a hazai föld szélesebb körű megismerése s jelenségének tudományos földolgozása terén. Tudományos társulataink egyes vidékek viszonyainak föltárása körül vizsgálódásaikkal és adatgyűjtéseikkel kiváló érdemeket szereztek, de a helyi érdeklődés és áldozatkészség ily mélyebbreható tudományos munkálatok számára még ritkán értékesíthető.

Pedig a mi különösen hazai történelmünket illeti nincs semmi okunk az igazságtól félni.

Ezeréves fennállásunk ténye maga hirdeti nemzetünk nagyságát, amely nem fog csökkenni, ha multuuk egy-egy pontja közelebbi szemléletre veszt is fényéből; viszonyt a feledés homályában is sok ismeretlen fény rejtezik és várja, hogy felszínre hozzuk.

De van a mi történet- és régiségtani irodalmunknak egy különleges feladata is. Az, hogy a maga céljának és anyagának népszerűsítésével a nagyrészt hiányzó történelmi érzéket ébressze, ápolja,

*) Az illusztris író lapunk részére írta nagybecsű cikkét. (Szerk.)

fejlessze nemzetünkben s ezáltal önmagának segítő erőket, szövetségeseket teremtsen.

Vannak korszakok, melyekben a nemzetet érő csaldások s a jövőért való aggodása visszavezetik merengő tekintetét a múltba; ilyenkor talán a jelen bajai a történeti múlt megismerésének szolgálhatnak javára.

Ebben a munkában sokaknak, mindenkinek jut szerep. A történetet mai nap már nem írják, csak kritikailag összefoglalják egyesek. Maga az élet írja meg napról-napra a maga történetét; egyik kezünkkel a multat írjuk le, a másikkal a jövő történetírója számára dolgozunk. Északamerika nagy gondolkója azt mondja, hogy a világon minden dolog a maga történetének megírásával van elfoglalva; a bolygó csillagot csak úgy, mint a kavicsozt saját árnyéka kíséri utjában; a lezuhanó szikla sebhelyként hagyja rajta nyomát a hegyen, a folyó nyomot hagy ágyában, az által csontját hagyja a földben, a lomb, a páfrány a maga alakját belerajzolja a szénbe, a leeső csöpp gödröt és a homokba vagy kőbe, még lábunk nyoma is ott marad egyideig a havon. vagy a földön, amelyen áthaladtunk.

Igy tanít a természet reá, hogy mindnyájan közreműködünk történetírásunk nagy munkájában. És a mit a történetírásra, hazánk multjának megismerésére nemzetünk életének megrögzítésére nézve ki fejtettünk, az hasonló mértékben kíván alkalmazást a haza mindenoldalu tudományos megismerésének földadatában. A természeti viszonyok s a népelet megfigyelésében, a gazdasági, a jogi élet számbavételében épp úgy kell minden művelt embernek a haza iránti kötelességből is a tudomány szolgálatába szegődnie és e szolgálati munkájával lerónia vagy filléreivel megváltania.

Elsőrendű tudományos érdekünk és célunk hazánk, nemzetünk teljes megismerése és megismertetése; de ez a szerep győzelmes csak akkor lehet, ha egész művelt társadalmunk alkotja a küzdők seregét.

A galgóczi polg. iskola kiegészítése.

A polgári iskolák megalakulásuk óta a gyakorlati élet s a közművelődés nélkülözhetetlen intézményivé lettek. A 6 osztályu polgári iskola különböző pályára képesítette hallgatóit.

Idők multán azonban majdnem valamennyi pályához az érettségi

kivántatott meg s így a 6 osztályu polgári iskolának — nem lévén pályára való képesítése — létjogosultsága megszűnt s pár év óta csak az alsó 4 osztályban jelentkeztek növendékek.

A közoktatásügyi kormány a polgári iskolák újjászervezését — a mi az egész művelt közép osztály régi chaja — határozta el.

E célból a fővárosban a tanévben már megnyílik kísérletkép a 7 osztályu polgári iskola, melynek elvégzése után, a növendékek bizonyítványai érettségi hatályal bírnak s a lateiner pályákat kivéve — ismét minden pályára képesíteni hivatják.

Jó hírnévnek örvendő polgári iskoláknak agilis s nemes intenciókat buzgón támogató igazgatója javaslatára a tanári kar a legutóbb tartott tanácskozásán elhatározta, hogy pár évvel ezelőtt növendékek jelentkezése hiányában megszűnt Vik osztályt a főváros mintájára ismét megnyitja, fokozatosan fejleszt s azon lesz, hogy annak idején 7 osztályuvá kiegészítessék; de csak az azon esetben, ha növendékek a most megnyitandó V. osz. talyba kellő számban jelentkeznek.

Azon szülők, kik gyermekeiket az Vik osztályba a 1908—09. tanévben beiratni óhajtják, ebbeli szándékukat augusztus hó 30-áig a polg. isk. igazgatójánál jelentsék be. Ugy az érdekelt szülőknek, mint városunknak érdeke ez, hogy e terv megvalósuljon, mely által helységünk sokat nyerne.

Az alkalom önként kínálkozik — áldozatról szó sincs s a közeli hetek majd bebizonyítják, hogy e fontos s szép terv nálunk is megvalósul-e vagy nem.

HIREK.

— Aug. 18-án. A király születése évfordulóján a helybeli templomokban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyre az összes hivatalnokok megjelennek.

— A miniszter kurája. Póstyéből jelenti tudósítónk, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a Ferenc József fürdőben tartja kuráját s Dr. Fodor Kálmán országgyűlési képviselő, közegészségügyi tanácsos kezelése alatt áll. Az illusztris vendég — mivel a fürdőzés jó hatással van reá — Póstyében igen jól érzi magát s teljes elismerését fejezi ki a fürdő berendezése iránt.

— Wilczek Frigyes gróf vármegyénk főispánja kedden Nyitrára utazott, hogy a közigazgatási

bizottság rendes havi gyűlésén résztvegyen. A főispán kedden, f. hó 18-án érkezik vissza Póstyénbe.

— Bucusu a várban. Nagybaldogasszony napján a szokásos évi bucsu tartatott meg az uradalmi kápolnában. Az ünnepélyes istentiszteletet főtitiztelendő Brucker M. Ágoston végezte, mely alkalommal magyar és tót nyelvű szónoklatokat tartott. Az ünnepi mise után megindult a vásár a bucsufiak beszerzése iránt, ez azonban nem volt oly élénk, mint a mult években. Talán a rossz időjárás volt az oka, talán a rossz viszonyok hangolják le a népet, mely által egy régi szép szokás ismét lomtárba kerül. Ki tudja?

— Szabadságról. Reidner Gusztáv kir. járásbíró 6 heti szabadságon volt s e hó 12-én visszatérve — átvette hivatala vezetését.

— Hivatalvizsgálat. Gróf Wilczek Frigyes főispán, ki bár szabadságon van, egyre látogatja a hivatalokat. E hét folyamán Póstyében, Vágújhelyen s más községek hivatalaiban tartott szemlélet, melynél mindenütt a legapróbb részletekre kiterjedt figyelme s minden ügy iránt meleg érdeklődést tanusít. A vizsgálatok után a főispán jelenleg állandóan Póstyében tartózkodik.

— Athelyezés. A mkir. pü. miniszter városunkban előnyösen ismert Alpár Zsigmond mkir. adótitiztet a nyitrai mkir. adóhivatalhoz. helyébe pedig a nyitrai mkir. adóhivaltól Bokros Iván adótitiztet helyezte át.

— Deputáció Fodor Kálmán dr.-nál. Csütörtökön, f. hó 6-án Nagykosztolány, Felső- és Alsó-Dubován, Vigvár, Petőfalú és Zákostolány községek küldöttsége járt Fodor Kálmán dr.-nál, kerületünk orsz. képviselőjénél. A küldöttséget Hönig Ferenc nagykosztolányi plebános és Skublics József nagybirtokos vezették, kik a tervezett Rakovic—Spáczá—Nagy-szombati h. é. vasut ügyének támogatására kérték a képviselőt, Fodor Kálmán dr. szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy mindent el fog követni a vasut nyélbeütése érdekében annál is inkább, mert annak létesítése nem csak az említett községek, de az egész vidék közgazdaságának érdekében áll. A küldöttség megköszönte Fodor Kálmán dr. készséges kijelentését s szeretetéről és ragaszkodásáról biztosította a képviselőt, a ki a kerülete érdekét igazán szíven viseli.

— **Tisztelgés elhalasztása.** Kosuth Ferencz kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesítette a Nyitra-megyei Pártszövetség elnökségét, hogy küldöttségét e hó 24-én fogja fogadni.

— **Jubileum Maria-Zellben.** Brucker M. Ágoston 40 éves jubileumi miséjét a múlt héten Maria-Zellben tartotta meg, ezért a helybeli ünnepeletetés megtartható nem volt.

— **Vásártartás.** A kereskelem. kir. miniszter rendeletben megengedte, hogy a Pozsony vármegye területéhez tartozó Galántha községben a minden évi február hó 18-át és december hó 13-át magában foglaló hét keddi napján országos állatvásár tartassék s hogy amennyiben ezen vásári határnapok valamelyikére ünnepnap esnek, akkor e vásárok a rákövetkező héten tartassanak meg.

— **Magyar munkások Amerikában.** Naponta sürribben jönnek panaszos hangu levelek Amerikából, a hova ezer meg ezer munkás vándorolt ki, mert azt hitték, hogy ott még a kerítés is kolbászból van. Legutóbb érkezett egy ily panaszos levél, mely elmondja, hogy a magyar munkásokat legrosszabbul fizetik, azonkívül a legveszedelmesebb helyre állítják őket, ahol a szerencsétlenség minden-napi esemény. Csak utiköltségre legyen pénz — mondja a levélíró — hazajön s mindenkit óvá intni fog, hogy szédelgők s csalók ígérgetéseire fel ne üljön s hogy Amerikában ép a magyar munkással szemben legmostohabbak a viszonyok.

— **Az 1909—1911 évekre fizetendő állami italmérségi illeték megállapításához szükséges forgalmi adatok, a helybeli mkir. pénzügyőri főbiztos ur által az illetékes községi elöljáróságoknak megküldettek, hol is az érdekeltek a forgalmi adatokat megtekinthetik, illetve esetleges észrevételeiket megtehetik.**

— **Elgázolás.** Naszvadon Kovács Lajosnak 14 éves fia Udvardra ment cserépert. Visszafelé térve a lovak megbokrosodtak, a fiu a lovak közé esett s a kocsi elgázolta.

— **Hatósági mérszárzék.** Zalaegerszeg mintájára Esztergom sz. kir. város tanácsa hatósági mérszárzék feiállítását határozta el, hogy a lakosokon a nagy drágasság folytán némileg segítsen. A mi lehetséges Zalaegerszegen Érsekújváron, miért lehetetlen nálunk, hol a drágasság jóval nagyobb, mint a fővárosunkban?

— **Veszedelmes játék.** Szentmihályuron az ottani uradalom kocsinának gyermeke, kis pajtásával katonásdit játszva egy pisztolyt kaparítottak elő s céllövési gyakorlatot végezve a pisztoly hirtelen elsült s a kocsis gyermekének lábába furdott a golyó. A gyermeket gyógykezelés végett kórházba szállították. A katonásdi játszás egymagában ártatlan dolog, csak érthetetlen az, hogyan kerül gyermekek kezébe pisztoly.

— **Az új szeszadó törvény folytán** úgy mint minden szesz ára, a világhírű Brázay sósborszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sósborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **Orvosi körből.** Dr. Handler Jakab családjával együtt körülbelül 14 napi időtartamra elutazott s ezen idő alatt orvostársai helyettesítik.

— **Villanyvilágítás.** Ugy volt tervezve, hogy a villanyvilágítás munkálatait aug. 1-én megkezdik, sőt a fáma szerint már helyben iroda is volt kiszemelve. Aug. 1 je elmúlt a munkálatokról szó sincs s az iroda helyiség még üresen áll. Sokaig tartott míg a vajúdásból fait accompli lett s ennek dacára mélységes csend honol s a villanyügy talán már nem is szendereg, hanem édesden alszik. Téli álomról tud minden iskolás gyerek valamit, de nyári átalvásról még mit sem tud a tudomány. Az illetékes faktorok esoda produktumát világszerte hirdethetnék s ki tudja — akkor is „szünetelnének e a kiténtetések”? Aligha!

— **Pöstyéni evangélikus hitközség.** Kedden iolyó hó 18-án, a felsége születése napja alkalmából ünnepi istentiszteletet tart. Kezdeté d. e. 10 órakor.

— **Borpótló.** Ha örömrünk van, áldomásozunk s ha bánatunk van ismét italba fojtjuk keserűségünket s bánatunkat. Jó italra van tehát szükség mindenkor. A szőlők tönkrementek s már-már féléo volt, hogy e jó szokás is veszendőbe megy. Két év óta meg van oldva a gondot okozó probléma, bár borunk nincs, de van jó borpótlónk, a mely minden körülmények között megállja a helyét. A grófi uradalomhoz tartozó sörház két év óta szakavatott bérlő kezeléte alatt áll s rövid idő alatt sikerült neki a magyar ember izlését, bár ez a bort föléje helyezi mindennek, eltalálni. Kiténő saját gyártmányu söre nemcsak jó borpótló, hanem minden tekintetben oly kiváló minőségű, hogy bár mily külföldi sörrrel ár és minőség tekintetében kiállja a versenyt, ezt bizonyítja, hogy a galgóczyi uradalmi sör, nemcsak helyben s környékünkön, hanem az egész felvidéken igen kedvelt cikk lévén a hasonló gyártmányokat csaknem teljesen kiszorította. A bérlő kézzelfoghatóan megcáfolta azon téves hiedelmet hogy városunkban versenyképes gyártmányt előállítani lehetetlenség. Helységünkben az „Arany Szarvas” „Ujvilág” s a többi nagyobb italmérésekben csakis helybeli sört tartanak; mivel más a fogyasztó közönség nem kér. A sörház bérlőjének eddigi törekvése — eltekintve a haszontól — csak dicséretre méltó, az ő szakavatottságát kiténő gyártmánya biznyságul szolgál arra, hogy városunkban gyárakat is lehetne felállítani, nem keli e célból — mint tették is — más városba sőt más megyébe menni. A kelendő sör tagadhatatlanul emeli az ugysis csekély forgalmunkat, vajha a város javára megvalósulnának azon óhajok, hogy már ismeretlen idők óta tervezett gyártelepek létesülnének, mert munka lévén itthon is, nem kellene Amerikába vándorolni s nem olvashatnánk a napi lapokból onnan szerencsétlenséget, a hol legtöbbször a magyar munkás is áldozatává válik.

— **Pozsony sz. k. város nagyvárossá fejlődik.** Pozsony városának fejlődésében nevezetes fordulatot képez a központi vásárcsarnok felépítése, mely monumentális épületnek ígérkezik. Ez épületnek

szobrász díszítési munkálataival a pozsonyi Szöllös és Teply cég bizott meg, a mi a cégnek nagy erkölcsi sikert jelent. Ezen mint más köz- és magánépületeken, u. m. lipóm. fenyőházi áll. nagyszálló pozsonyi Grössling utcai k. áll. r. k. lógymnázium, Palugyai stuccómennyezet és fali stucc díszítés, a Gyurkovics utcában épült m. kir. állami határrendőri palota díszítési stb, eddig is végzett munkái fényesen bizonyítják e társaság versenyképességét, művészi munkáit és prosperálását. Szöllös — ki gyakran atrandul Galgóczyra, mivel családi kötelék fűzi őt ide — építkezési díszítésekre vonatkozólag — szöbe íg — vagy írásbeli megkeresésekre, díjtalanul szívesen szolgál felvilágosítással.

— **Végzetes játék.** Biscso János 10 éves fiácskaja a legelőn játszadozott egy kis báránnyal. Játszás közben elaludt, a kis báránnyal rálépett s oly szerencsétlenül nyomkodta össze a gyermeket hogy az másnap meghalt. A hivatalos boncolás belső szervek erőszakos megsértését állapította meg.

— **Magyarosítás városunkban.** Magyarosítani es a magyar nyelvet nemzetiségi vidékünkön jogaiban fenntartani nemcsak a hatóságok, de az egész hazafias társadalom és különösen a néppel sűrűn érintkező, a hazafiasan érző kereskedők kötelessége. Ezen kötelességet jól teljesíti Galgócon egy nyomdatulajdonos, ki az e vidéken szokásos német vagy tót nyelvű nyomtatványokat oly módon igyekszik kiszorítani a forgalomból, hogy az eredeti kéziratokat saját költségén magyarra fordíttatja s így az idegen nyelvű nyomtatványokat használók azon kifogása is elesik, hogy ők a magyar nyelvet nem értvén, a szöveget nem bírják összeállítani. Ezel nemcsak a magyarságnak tesz szolgálatot, de a rendelők irányában is nagy előzékenységet tanúsít. Ezen hazafias érzésű könyvnyomdatulajdonos Szold Jakab, ki a Galgócon 33 év óta fennálló könyvnyomdájának tulajdonosa is, a kinek támogatása már a fenti okoknál fogva is a jó cél érdekében áll, és ezért mint megbízható, solid céget olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Szépíró tanár.** Nyitrán — a lapok napi hírei között olvasható, hogy a Káptalan utcában 19. sz. a. 12 óra alatt lehet szépírást elsajátítani. Különösen ajánlatos ez tanároknak, tanítóknak s könyvelőknek Szép, szép! De miért nem tanítja meg az illető szépíró tanár, ritka csodaművészetére saját gyermekeit, kik között szintén van tanító. ki bár — talán nem is okleveles — de a tanítást iparszerűen üzi? Szépíró tanár úrtól — ugyancsak a lapok révén szeretne választ kapni — szerkesztőségünk-ből az ő egyik régi híve s mindenkor szolgálatkésze famulusa.

— **Legfinomabb valódi hártypapír befőtt gyümölcs be-kötésére legolcsóbb ár mellett kapható: Szold Jakab féle könyv és papirkereskedésben Galgócon Ferenc József téren a Zwebner tele házban.**

— **Rendőreink** Nagyboldogaszony ünnepén úgy jartak keltek, mintha az ünnephez semmi közük nem lenne, s hétköznapi ruhában tündököltek. Jó szerencse, hogy idegen erre ilyenkor nem vetődik, ki nek joga volna gondolni azt is,

hogy szegény rendőreinknek e város penztárából még egy ünneplő-re se telik. — Mi helybeliek azonban tudjuk s láttuk, hogy ünneplő van, még pedig csinos, ezért nem ártana a mi — különben szolgálatkés — rendőreinket figyelmeztetni arra, hogy diszruhát felvenni köteles nem csak akkor, mikor például a főispán jön, hanem ünnepnapon is, eltekintve attól, hogy ép bucsu is volt, a mikor a rendőreink nembánomsága ép a jó izlést sértette.

— **Magyar-német és német magyar zsebszótár iskolai és magánhasználatra kiténő összeállításban páratlan olcsón 2 kor. árban került a könyvpiacra. A nélkülözhetetlen segédkönyv lapunk kiadóhivatalában megszerezhető.**

Sport.

Rovatvezető: Sas.

— **Football verseny.** A pöstyéni atletikai és footballclub f. hó 2-án tartotta revanch mérkőzését egyedüli legyőzője a Pozsonyi Torna Egylet ellen. Mindvégig heves irámu, erős küzdelemmel oly fölényrel győzte le hazánk legjobb vidéki csapatát hogy az alig 4 hónapos P. A. F. C. Magyarország első csapatai közé küzdötte fel magát ezen nagyszerű győzelmével. Az eredmény (2:1 P. A. F. C. javára) nem fejezi ki azt a fölényt, mellyel a pöstyéniéek mindkét félidőn át a pozsonyi kaput ostromolták. Hogy a P. A. F. C. több goált nem ért el, az részint azon mult; hogy a csatársor még mindig határozatlan a goal előtt, részint azon, hogy a pozsonyiak nagy szerencsével és lelkesedéssel védtek kapujukat. A csatársor fesszjátéka remek, bár a két szélső nem tud érvényesülni a szűk pályán. A védelemben Cserniczky hávéd és Leitner kapus nem valósitották meg, a hozzájuk fűzött reményt. Kiváló játékot produkált: Székely, Révész, Grosz, Sigeti, Halász és Maxi. Félidő 1:0 P. A. F. C. javára.

— **P. A. F. C. — Pozsony Ujvárosi L. E. 3:0 P. A. F. C. javára.** A pöstyéni atletikai és footballclub f. hó 9-én mutatta meg, hogy a football sportban mennyire haladt. Ugyanis azt a csapatot, mely a nyugatmagyarországi bajnokság második helyére került, az első mérkőzésnél csak 1:0 arányban tudta legyőzni, most óriási fölényrel vezet végig a mérkőzést és ily nagy stílusban győz. Hogy több goált nem értek el a pöstyéniéek, azt köszönhetik az óriási szelnek, mely a második félidőben minden tamadást meghusított Félidő 1:0 P. A. F. C. javára. Bíró Egri (B. A. C.) volt

— **A pöstyéni atletikai és football club f. hó 15 és 16-án football mérkőzést tartott.** És pedig első nap volt házi match, a második napon pedig a budapesti ramblerekkel mérkőzött. Különösen a 16-diki verseny iránt volt nagy az érdeklődés, mert a budapesti legjobb játékosok közül van kiválogtatva ez a csapat. Eredmény és részletes tudósítás lapunk jövő számában.

Szerkesztői üzenetek:

B. S. Galgócz. Köszönjük szíves figyelmét. E hétről kiszorult, de jövő számbunkban egész terjedelmében közöljük.

Histrio Galgócz. Versét vettük. Lány van elég, de bor még nincs, azért szíves engedelmevel közöljük azt — szüretkor.

St. . . . s Galgócz. Tárccáikke a közölhetőség mértékét megüti. Tartalma intencióknak nem felel meg, mert senkinek vallási érzelmét — még a törököt sem kicsinyeljük. Válaszon modern, hálásabb témát. Késiratát pá napig megőrizzuk.

Telef

A „Felsőmagyarországi Hétfői Újság” száma

Köpen fél év szennáz be ker gyelmet latt a szegülvette s folytat Köpeni séérte exponál

— **A ter tegn hirtelen**

Ameri roskájáb között v zett s a sok halo hátra. A hogy eg pai nót

Az á

A bazin családi es csakó is s Nem val mint a Cz egykori ta ember, mi tet kap

— Nem kal több

— Ere

— Az b

nemzeti b

mének er

Amikor

kiváncsian

dakoltam

büvös sze

kájáról,

élet puszt

Hej, de

jén a Cz

olyan ezr

Becs várc

csak ugy

Sok ny

akkor a

házassag

rására.

De gal

ben állt

hires ver

hogy bár

gyart. Ha

rettegett

kapitány.

Minden

férj óva

tól, neho

galmában

Az öss

tak Pár

dolog, m

szakban

mindenk

a becsüle

lalmat át

lál is vá

Am a

tak mi

Szembes

is, hát h

holmi u

A kivált

ezred ko

rezte me

Egy iz

ját, felk

állított

az uralk

— Fe

az armá

ezredem

gulát, d

pen igaz

Telefon jelentések.

A „Felsőmagyarországi Hétfői Ujság” saját telefon jelentése.

Köpenik százados, ki másfél évvel ezelőtt óriási szenzációja folytán börtönbe került, ma királyi kegyelmet kapott. Fogsága alatt a neki ajándékból összegyűlt összeget már átvette s így ritka okossága folytán meg is gazdagodott. Köpenick megkegyelmezteséért egy nagy államférfiu exponálta magát.

— A török hadügyminiszter tegnap vasárnap délben hirtelen meghalt.

Amerika Uniójának egyik városkájában európai bennszülöttek között valóságos harc keletkezett s a rögtönzött csata helyén sok halott és sebesült maradt hátra. Az összetűzés oka volt, hogy egy bennszülött egy európai nőt megtámadni merészelt.

Tárca. Az átlukasztott csákó

Írta Prém József.

A bazini kastélyban sok múkinés és családi emlék közt egy átlukasztott csákó is szerepel.

Nem valami különös főveg, csal olyan mint a Czoboly féle huszárezred minden egykori tagjé volt. De amikor kérde az ember, miért őrzik: igen büszke feleletet kap.

— Nem is emléktárgy ez. Több, sokkal több valóságos ereklye.

— Ereklye? Ez a rongyolódó csákó?
— Az bizony, A magyar becsület, a nemzeti büszkeség a hazai virtus védelmének ereklyéje.

Amikor először láttam azt a csákót, kíváncsian néztem és érdeklődéssel tudakoltam a történetét. . . . Szép asszony bűvös szeméről, egy udvari bál éjszakaijáról, egy tüzes csárdásról és egy élet pusztulásáról szól ez a történet. . .

Hej, de híresek is voltak annak idején a Czobor huszárok! Azóta se láttunk olyan ezredet.

Bécs város szép asszonyai, szép leányai csak úgy reszkettek a daliás tisztjeiért.

Sok nyalka magyar legény hódított akkor a császári városban és nem egy házasság jött létre az udvar közbenjárására.

De galiba is volt elég. Félelmes híren állt az ezred. Minen közlegénye híres verekedő s a tisztek nem túrték, hogy bárki görbe szemmel nézze a magyart. Hát még az udvarlásban milyen rettegett volt a hadnagy, főhadnagy és kapitány, de még az őrnagy is!

Minden szép asszonynyal megáldott férj óva húzódott a Czoboly huszároktól, nehogy baj essék a házasságlete nyugalmában.

Az összekoccanások napirenden voltak: Párbajra azonban ritkán került a dolog, mert a Mária Terézia előtti korokban roppant szigorúan büntettek mindenkit, aki fegyverrel kezében védte a becsületét. Jaj volt annak, aki a tilalmát áthágta. Száműzetés, de sőt halál is várt a vétkesre.

Am a Czobolyhuszárok fittyet hánytak mindenféle szigorú rendeletnek. Szembeszálltak azok még az ördöggel is, hát hogyne mertek volna kikezdeni holmi udvari auctoritásuk irkafirkáival! A kiváltságot még Czoboly Ádám, az ezred korábbi vitázó parancsnoka szerelte meg.

Egy ízben felvette ragyogó szép ruháját, felkötötte hadverő kardját és beállított a császári udvarba. Egyenesen az uralkodó elé járult és így szólt:

— Felső! Esedezem: Ne terheltessek az armádia vezetőinek kivétel tenni az ezredemmel. Tisztelem, becsülöm a regulát, de ami igaz, az igaz és keservezen igaz az, hogy katonát nem célze-

rü fékezni a virtusának kifejtésében. Aki huszár, az verekedjék, Felső! nemcsak akkor, ha háboru van, de akkor is ha becsülete követeli. Am büntessék azt, aki megszegi az udvari tilalmat, de én sem túrók egy pillanatra olyan tisztet az ezredemben aki foltot tőr a bátorságán. Azért van kard az oldalán, hogy védekezze, ha támadják, s ha ő támad, akkor is bizonyára oka van rá a Czobor huszárnak.

Az uralkodót meglepte ez a bátor föllépés és az ezredes vidám ábrázattal hagyta el a császári palotát.

Azóta kedvükre verekedhettek a Czoboly-huszárok s amikor gróf Pálffy János került az ezred élére, ez a harci kedv szinte lángot vetett köztük.

Mert vitéz volt és elszánt ember Pálffy Egyszerű katonának ismerte még akkor mindenki és senkímerte mezteleni, legkevésbé tán ő maga, hogy néhány év múlva fölfelé ragadjja a sors hatalma és egykor Magyarország híres nádora lesz.

Husz éves sem volt, amikor már a kapitányi rangot kapta, még pedig Bécs ostrománál. Olyan bátran harcolt, a vasaszedében, hogy mindenki csodálatát vívta ki.

II.

. . . Fényes udvari bált rendeztek a császári palotában. Összegyűlt a szép ország sok szép és előkelő hölgye. De legszebb volt Kaunitz Eleonore grófnő, sugá magas termete, sötétké szeméi, fejedelmi tekintete, mesébe illő, hullamos ragyogó haja és arcának üdösége, szoborszerű szabalossága heteken át alkalmat adott a bécsi poétáknak és udvari diletánsoknak hogy szonettek, magasztaló madrigálakat zengjenek róla.

És hogy táncolt a gyönyörű Eleonora! Kört formálnak a vendégek, ahol táncosával megjelent az óriási teremben.

Nem mérközhetett vele senki, csak egy asszony, egy magy ar asszony, aki még szebb volt, mert irigység sem lakozott szívében: Pálffy János grófné. . . Csodálta az urát és nem bánta, ha másnak is tette a szépet. Ő biztos volt a maga dolgában! De lehetett is. Mert szeretni, csak a feleséget szerette a parancsnok.

A terem közepén egymás mellett állt a két bájos asszony és fogadták a hódolatokat. Oly szépek voltak, hogy maga az uralkodó is tágra nyílt szemekkel nézte őket.

Magához is intette az öreg Kaunitz grófot:

— Charmantel! Ilyen asszony? Nincs büszkébb férj a birodalomban!
Aztan a daliás Pálffyhoz fordult a felséges ur:

— Magnifique! Ilyen feleség. Van-e boldogabb férj összes alattvalóim közt?

Az apa és a férj boldog mosolylyal és jobbgyi hódolattal fogadták a kegyes bókokat. Észre se vették, hogy egy előkelő ur lépked a két ünnepest dáma felé s zavarja a két csoportot.

— Ki az? kérdezte az uralkodó, mielőtt hosszonyelű szemüvegét arcához emelte, hogy jobban lásson.

Kaunitz sietett az alázatos válaszszaal: — A württembergi herceg. . . János Frigyes ő fensége. . . Pálffy e szavakra elkomorodott.

A württembergi herceg már szétválasztotta a két hölgyet. . . Hol az egyiket, hol a masikat nézte, szemük közé vigyorgott fehér arcával, vereses fejét mozgatta és mindenképpen kellemeteskedni igyekezett. Az udvarlok mély tisztelettel hatra vonultak az utalkodóház rokona előtt. A herceg aztán táncra kérte Eleonorát. Az igézetes leány egyszer végigröplött vele a sima padlón, de a mikor folytatni akarta a herceg a tourt: a hölgy hosszú ruhájának csipkéje beleakadt táncosának sarkantyujába és meg kellett állaniok.

Eppen akkor érkezett hozzájuk Pálffy. Megelőzte a herceget, lehajolt és kiszabadította a csipkét.

— Köszönöm! mosolygott a grófnő. Mi legyen a hála.

Egy tour!
— Olcsóra szabja grófi. . . Hármat is megér a brüsszeli csipke.

A három tourból több is lett és ez bosszantotta János Frigyes herceget. Nem szokta meg, hogy bárki háttérbe szorítsa. . . Főleg egy magyar gróftól nem tűrhette el. . . De legklvált Pálffy Jánostól nem akart zsebre rakni ef-

félét, Tudta hogy Eleonora érdeklődik a legszebb bécsi huszár iránt. Az sem volt titok előtte, hogy Pálffy gyűlöli a herceget jobban mint ő a gróft.

Az indulat már mindkettőben forrott. Csak alkalom kellett, hogy kitörjön.

János Frigyes újból közeledet Eleonorához:

— Ezt a lengyel polkát grófnő, remélem, csak velem táncolja?

— Köszönöm herceg, most már pihenek, de utána csárdás következik.

A herceg gögösen kapta fel a fejét:

— Csárdás! Ugyan kérem! Hát ki táncol ilyen paraszttáncot!

A gróf ott állt és közbeszólt:

— Kíváncsi rá hercegséged? Hát majd leszünk oly bátrak és bemutatjuk a paraszttáncot. Ugy-e bár, grófnő?

— Legkedvesebb táncom! - nevetett Eleonora - s az olyan híres palotás és csárdás-táncossal, mint Pálffy igazi élvezet is lesz.

A herceget már elfutotta a méreg és tovább sétált. Mikor aztán folyt a „paraszt-tánc”, odalépett a pihenő Pálffy János grófnéhez, a szép Czoboly Amáliához és maliciózan jegyezte meg:

— Férje ura ugyancsak buzgolkodik mas nők körül.

— Hadd hódítson, azért mondják a legszebb huszárezredesnek! Nem vagyok féltékeny, herceg! Ismerem az én uramat.

Es mosolygott hozzá ártatlanul.

III.

Ez órától fogva a gögös és hiu hercegen még nagyobb ellenszenv támadt szerencsés vetélytársa iránt.

A jó württembergi ugy hitte, hogy ezt a gyűlöletet jó lesz az összes Czobolyhuszárokkal éreztetni. Sőt az egész magyar nemzetet megtisztelte vele. Leszte az órát amikor nyíltan becsémélhetette a magyarokat.

Két napra rá nagy parádé volt a katonai gyakorlóterén, Kirukkolt az egész huszárság. Haj milyen kacsiás délcég volt a Pálffy ezred! S milyen tehérparipán ült a szép paracsnok. . . Nem is lehet más az isten első katonája, csak magyar huszár, az is a Czoboly fajtából.

János Frigyes pukkadozott és amikor a hatalmas fordulokat és szélvészszel versenyző száguldozókat, a lelkes rohamokat látta, kicsinylőleg szolt a nagyfeju német főtisztnekhez:

— Miért komandiroz magyarul Pálffy? Hát ki érti ezt a civilizálatlan nyelvet?

Pálffy hallotta e megjegyzést és hirtelen hozzáfordult:

— Egy a nyelve es egy a kardja a magyar huszárnak! S a kardja suhintását már sokszor megértette a német!

— De hátha magyarul se tudnának a magyarok? Valósággal ugatniok kellene. Külömben az mindegy!

— Igen! Kivált ha hercegséged az ő nyelvükön vezeti a kommandót

Ez sok volt. János Frigyes éktelen haragra lobbant erre a nem várt főtvilágosításra, gyalázó szavakkal illetve az egész magyar hadsereget, sőt az egész magyar nemzetet újból.

— Ez sok! Ezért felel hercegséged.

A herceg örömmel fogadta el a kihívást. Azok közé a bizonyos „leghiresebb lövők” közé tartozott és percig sem kételkedett, hogy lepuftantja ellenfelét. A práter elvadult, mocsaras ligetének egy rejtett tisztásán állt szemközt a két ellenfél.

Az első lövés joga a württembergi herceget illette. Erősen célzott, lőtt es a golyó atlyukasztotta a magyar gróf csákóját. Most Pálffy emelte föl pisztolyát és egy szempillantásnyi célzás után oly biztosan találta János Frigyeset, hogy az fölbukott és holtan ottmaradt.

Pálffy haza se eresztették a segédei imádott feleségéhez, aki rettegés közt várt a palotájában. Azt tanácsolták neki, hogy fusson Lengyelországha:

— Hát azért vagyok Czobor-huszár? Hisz meg van az engedélyünk a fegyveres mérközésre öke idején is!

— De arra nincs engedély, hogy az uralkodóház egy rokonát puffantsd! Siess, mielőtt a hadi törvényszék összeült

A württembergit rég őrizte már a családi kriptá. Amikor Lipót császár új vizsgálatot rendelt Pálffy ügyében. . . A vége: bocsánat, kegyelem, hazatérés, aztán emelkedés tábornokká, horvát banná, országbíróvá, aranygyabjas vitézzé, főparancsnokká, nádorrá. . . . Hát lehet e mé magasabb emelkedés?

A Rákóczi-féle szabadságharcot ki más fojtotta el. mint a szép Kaunitz Eleonora egykori lovagja és udvarlójá? Am az átlukasztott csákót megtartotta emlékül.

Mint az udvar kegyence, hányszor nézhette egykori kuruc virtusának ezt a dicsó bizonyosságát! S az ereklyét a Pálffy hiven őrzik mindmáig!

A szerkesztésért felelős:
a lapfőmunkács és kiadó Szold J.

5259 szám tkvi 1908. J 32/544

Árverési Hirdetmény.

Weinberger Jakab ügyvéd által képviseltnek Galgóczi takarékpénztárnok — **Janecli István** (Radovovszky Katalinnal) elleni 41 korona 75 fillér hatralékos tőke és jár végrehajtási ügyében a Kosztolányi község 35 és 441 sz. tjkvból szerkesztett betetben : foglalt A I 1-2 soroz 35 házsz, ingatlanra 320 kor a nagykosztolányi 35 sz. tjkvból szerkesztett 53 sz. betetben vezetett A II. I 13 soroz. ingatlanokra 1520 kor és a nagykosztolányi 441 sz. tjkvból szerkesztett 53 sz. betetben foglalt A III I-I 3 soroz. ingatlanokra 1210 korona kikiállítási árban **1908 évi szeptember hó 7 napján d. e. 10 órakor** Nagykosztolányi község házán tartandó nyilvános árverésen a kikiállítási áron alul is eladatni fognak Az árverezni szándékozók taroznak a kikiállítási ár 10 % át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Galgócson 1908 évi junlus hó 28 án.

Pálffy

betétszerk kir. bíró

A Wienba utazók szives figyelmébe!

Café Amerika

(Amerika kávéház)

(Tulajdonos: Loewensohn Adolph)

WIEN, II, Praterstrasse 50.

A felvidéki magyarság találkozóhelye. Direct villamos összeköttetés a Nordbahnhoáll. Figyelmes és szolid kiszolgálás. A kávéházban az összes magyar lapok kaphatók. Éjjel-nappal nyitva lévén, az utazók kényelme biztosítva van.

SZABÓ IMRE temetkezési Nyitrán vállalata

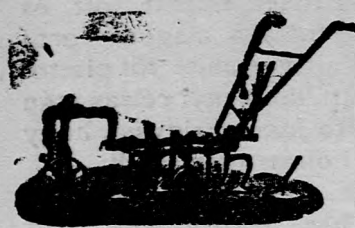
Üzleti helyiség: Hid utca 1. sz. — Lakás: Vikárius utca 5. sz.

Telefon szám 57.

Diszes üveges gyászkoesi.

Mindenkor nagy választék sirkoszorúkbán szallagokban igen jutányos árban.

Tisztelettel van szerencsém a n. földbirtokos s gazda közön-ség tudó-mására hozni hogy több világhírű házak képviselőinek elvállalása által amúgy is dusan felszerelt:

nagy gazdasági és varrógép raktáromat

meg tetemesen megnagyobbítottam és kibővítettem.

Hofer és Schranz-féle gőzcseplő készletek benzinmotorok és egyéb mezőgazdasági gépek gyártmányai a legjobb kivitelben nálam állandóan raktáron vannak és kaphatók.

Dús választékban kaphatók továbbá eredeti Kühne-féle vetőgépek Mayfarth Ph. és társa szőlőprések, esőplő és vetőgépek, valódi jó minőségű karikahajós és lendhajócskás varrógépek, melyekhez külön himző készülékek is alkalmazhatók.

Titania művek egyedüli képviselője és raktára

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve

NEUBAUSZ GYULA gépkereskedő Érsekújvárott Széchenyi utca legkedvezőbb részletfizetés!

Legjobb mezőgazdasági gépek

Singer Co. varrógépek részvénytársaság.

Csak az ily cég táblával jelzett üzletekben lesznek SINGER varrógépek elárulitva.

Nyitra, Megyeház-utca 15.

Békei Fülöp

20 év óta fennálló férfiszabó-üzlete, NYITRÁN

Azon hölgyek és urak, kik mértékutáni elegáns angol ruhát vagy kész felöltőt óhajtanak, bizalommal forduljanak Tóth Vilmos-utca 24. sz. alatt a jelenkor minden követelményének megfelelő üzletemhez! Külön szabás a férfi és női szabósághoz! — Külön próbaterelem hölgyeknek!

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy a galgóczi gőzfürdőben a nyári időnyre

hideg gyógyfürdőt

rendeztem be s ez már a mai naptól fogva egész napon át a közönség rendelkezésére áll.

Minden lehető megtettem, hogy a higiénikus hideg fürdőben a látogatók kényelme biztosítva legyen, miért is mély tisztelettel kérem a t. közönség támogatását.

Teljes tisztelettel

Egerman Ernesztin
fürdőkezelő

Egy jó karban levő

Zongora

utányos áron eladó. Bővebbet **Fischl**
Rozsó Lehel-utca.

Herz Gyula Galgóczi

bank- és bizomány-üzletbiztosítási irodavezető

Beváltja esetleg ki cseréli a sorsolt értékpapírokat

Elad eredeti áron osztálysorsjegyet, Vesz és elad sorsjegyet, értékpapírokat napi árfolyam szerint

Elfogad biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett, tűz, jég baleset és betörés ellen valamint az ember életére.

BIZTOSÍTÁSOK elvállalása sorsjegyek, részvények stb. kisorsolásából eredő árfolyamvesztés ellen.

Sorsolási ellenőrzés költségmentesen.

Sorsjegyek huzásáról, valamint minden a bank és biztosítása szakmába vágó ügyletről készséggel adok felvilágosítást.

Egy üzlethelyiség.

Galgóc legforgalmasabb helyén, az Erzsébet utca 7 számú házában tolyó évi július 1-től

kiadó.

Bővebbet: **Rudolfer Zsigmondnál**

Mi előtt
Személyi, jelzőlogó-építé
KÖLCSÖN
íránt intézkedések
kétféle ajálalommal prospektus.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX. Lónyay-utca 7.
Telefon-Interurbán
46-31.

külön bejárattal

Bútorozott szoba

Cim a kiadóhivatalban.

„Szalómó mondásai”

Mischle)

cím alatt 1875. évben, magyar kiadásban egy könyv jelent meg Szold J. galgóczi könyvkereskedő kiadásában, a melynek szerzője Dr. Szold B. baltimori főrabbi volt. E könyvnek egyik példánya megvételre kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatal.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

VESE- ES HOLYAGBAJOKNAL MINDEN VIZET FELÜLMUL
Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus, endkivül üdítő asztali víz.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ. ORVOSILAG AJÁNLVÁ

Ivógyógyomdora használva, vese- és holyagbajoknál vesemenede idült hurutjainál, huygkó- és fővényképződésnél légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult.—*Prospektust kívánatra küld a forráskezelő*

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága.
Buziásifüdü.

ETEL. ≡ ITAL. ≡ ÁLOM.

Szükséges ez a három!

ICHTNER KÁROLY, Vág-Szered, szálloda, vendéglő és kávéház az „Arany griff”-hez

Ujonnán berendezett kényelmes szobák Saját telepű gázvilágítás, saját fogatai minden vonatnál úgy vidékre is. Keresk utazók kizárólagos találkozó helye, szelvényfuzetes engedmény. Szép nyári kert, tekepályával.

Pontos kiszolgálás, elismert jó konyha, kitünő »pannonia» borok, »Dreher» fele király-sör naponta friss csapolás.

Erzsébet utca 14. sz. a.

egy 3 szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló utcai lakás, ezenkívül egy raktár kiadó

Bővebbet:

Ollé János, haztulajd. Erzs. u. 14.

Házi szolgálta

ajánlkozik, ki a magyar, német és tót nyelvet bírja és 2-3000 korona kaucióval rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetéseket

jutányos díjszabás mellett vállal

e lap kiadóhivatala.

Mint március 15-én, amikor

legfensége-sebb negy-vennyolcas eseményeket

abrázoló képek voltak kifüggesztve Szold Jakab könyvkereskedő kirakatában

Galgócon

Ferenc József téren

s állandóan nagy nézőközönség magyarázatta egymásnak az akkori dolgokat, úgy most is sokan állnak meg ugyanazon kirakat előtt, melyben gyönyörű, izléses levelezőlapok pompáznak. Óriási a választék ebben s ezért ne mulassza el azt megnézni.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

empfehlen für reichhaltiges Lager von

Locomöbilén und Dampfdrschmaschinen,
Stroh-Elevatoren, Göpel-Dreschmaschinen, Klee-Dreschmaschinen, Putzmühlen, Trieurs, Gras- und Getreidemähern, Heurechen, Eggen, Häckslern, Rübenschneldern, Reihensäemaschinen, Planet Jr. Hackmaschinen, Kukurutzreblern, Schrot- und Mahlmühlen, Universal-Stahlpflügen, zwei- und dreischarigen Pflügen, sowie allen Gattungen landw. Maschinen.